

zaman kaldığı yönünde bulgular var; ayrıca siklonların daha fazla yağış getirmesi ve daha yavaş ilerlemesi yüzünden kasırga sırasında belirli bir yere daha fazla yağış düştüğünün tespit edildiği çalışmalar da mevcut. Bununla birlikte denizlerin yükselmesi kasırga sırasında denizdeki kabarmanın olduğundan daha yüksek hissedilmesine yol açıyor. Kossin güçlü kasırgaların konumlarında kutuplar yönüne doğru bir kayma gözlemlendiğini de belirtiyor. ■

Pandemi Kaynaklı Eve Kapanma Uygulamaları CO₂ Salımını Azalttı

İlay Çelik Sezer

COVID-19 pandemisi nedeniyle insanların evde kalmaya yönlendirilmesi sadece salgının yayılmasını yavaşlatmakla kalmadı, aynı zamanda havanın da temizlenmesini sağladı. 19 Mayıs'ta *Nature Climate Change*'de yayımlanan bir araştırmaya göre, günlük küresel karbon dioksit (CO₂) salımı Nisan başlarında, 2019'daki ortalama günlük salım değeri olan 100 milyon metrik tondan 83 milyon metrik tona düşerek %17'lik bir azalma gösterdi. Sosyal izolasyon uygulamaları birtakım başka değişimlerin yanı sıra uçuş sayılarını asgariye indirdi, trafiği azalttı ve insanların enerji tüketim örüntülerinde değişiklikler oluşturdu.

Bu değişimlerin küresel CO₂ salımları üzerindeki etkilerini nicel olarak belirlemekse hayli zor çünkü çoğu salım verisi

günlük ya da aylık olarak değil, yıllık olarak yayımlanıyor. Bu yüzden İngiltere'nin Norwich kentindeki East Anglia Üniversitesinden Corinne Le Quere ve ekibi elektrik talebi ve şehirlerin nüfus yoğunluğu verileri ile evlerdeki pay ölçerlerden gelen verileri kullanarak 69 ülkedeki CO₂ salımlarını tahmin etti. Daha sonra farklı yerlerde salgın süresince hükümetlerin benimsediği tedbir politikalarının ne kadar sıkı olduğuna dayanarak verilerini oluşturdu.

Elde edilen sonuçlara göre, sadece çalışması elzem kişilerin çalışmasına izin verilen en sıkı kapalılık dönemlerinde, günlük bazda hava trafiği %75, kara trafiği %50, elektrik kullanımı ise %15 azaldı. Ayrıca eğer Haziran ortasında pandemi öncesi etkinlik düzeyine

geri dönülürse 2020 küresel CO₂ salımının 2019'dakinden %4 düşük olacağı, bazı kısıtlamaların sürdürülmesi durumunda ise bu farkın %7'ye kadar çıkabileceği tahmin edildi.

Araştırmacılardan Rob Jackson'a göre, salımlardaki COVID-19 kaynaklı azalmalar elbette sürdürülebilir değil çünkü bu kadar sıkı önlemler almak tüm dünyaya çok büyük maddi kayıplar getirdi. Ancak bu azalmalar 2015 Paris Anlaşması'nda belirlenen salım hedeflerine ulaşmak için alınması gereken tedbirlerin ölçeğini sergilemesi açısından önem taşıyor. 2100 itibarıyla küresel ısınmayı 1,5 °C ile sınırlı tutabilmek için ülkelerin önümüzdeki on yıl boyunca salımlarını ortalama olarak her yıl %7,6 azaltması gerekiyor. ■

